

Moderatpolitiker belönade nazist

I 17:s kamratföreningen gav nyligen förtjänsttecknet i högsta valören till Sven Lundehäll, Ellös. Pristagaren har varit organiserad nazist sedan 1939.

Georg Skansebo, moderat kommunpolitiker,

är ordförande i den prisutdelande kamratföreningen:

— Lundehäll är försvarsvän och han har gjort sig förtjänt av märket.

SIDAN 4

Bild: KENT HALLGREN

EN MÄKTIG demonstration mot rasism genomfördes i förra veckan av eleverna vid Kungälvskolor. Eleverna började planera demonstrationen dagen efter den brutala nedskjutningen av kioskinnehavaren i Hägerstensåsen. — Det måste bli slut på de fega överfallen. Vi vill visa invandrarna att det finns massor med människor som sympatiserar med dem, förklarade Ki Andersson, en av fem tjejer i Kongahälskolors S3B, som tog initiativet. Bland den flertusenhövdade åhörarskaran på Nytorget fanns kommunalråden Lena Facht (m) och Kurt Axelsson (s), som tackade ungdomarna för deras insats.

INSIDES

"Klåpare"

"skandal", "för djävligt". Omdömena är inte nådiga mot Orusts kommun sedan de låtit förvandla skogen i Anghagen utanför Svanesund till kalhygge, minst två och ett halvt år innan planerade bostäder skall börja byggas. Ingen är riktigt säker på vem som tagit beslutet men på kommunens fastighetskontor är man nöjd över den kvarts miljon avverkning- en gett i vinst.

SIDAN 6

Eriksdal

precis söder om Kungälvskommungräns kommer att få två parkeringsplatser med sammanlagt 200 platser. Länsstyrelsen har dock sagt nej till att bygga parkeringen inom naturvårdsområdet. Någon takeändring på lokaltrafiken som skulle minska antalet personer som går över kommungränsen är inte på gång.

MITTEN

Stenunge

strand uppvisar en hyresmarknad som onekligen är upp och ned. En hyresrätt i nybyggda Skonaren kostar fem hundra kronor mindre i månaden än motsvarande bostadsrätt i intilliggande Snipan och Slupen, inte medräknat de senares insatser. Svårigheten att hyra ut nya lägenheter kan också leda till att bostadsbyggnad i Stenungsund minskar.

MITTEN

Eurytmi

handlar om att komma tillbaka till ordens och rörelsernas ursprung. — Det är skillnad på att dansa till musik och att gestalta musiken med hela sitt väsen, säger en av de två lärarna på Kungälvskolors Eurytmi-utbildning, Sveriges enda. Det är sällsamma scener som utspelar sig för ett ovant öga i kurslokalerna vid Fontinbergets fot.

MITTEN

Baracker

till klubbhus kan Stenungsunds golfklubb tänka sig. De vill ta över tre av vandrarhemmens baracker i Toröd. Och till skillnad från kommunen tycker de att barackerna är värda en ombyggnad. Inressen från två håll är Bengt Nilsson, fastighetschef på kommunen — och ordförande i golfklubben.

SIDAN 11

KAMERAHUSET
FÄRGKORTEN PÅ
1
TIMME
FRAMKALLNING 38:-
3:45 kopian
Strandvägen 14, Stenungsund
Tel. 0303-818 78

Linda
KUNGÄLV
PANTS
259:-
flera färger
Välkommen!
Vita Fläcken Tel. 145 05
P.S. Svarta Tights
åter i lager
100:-

DUN"der" TILLFÄLLE
DUNTÄCKE 51% dun, 49% fjäder.
Ord. 750:-
399:-
ALLA DUNKUDDAR
1/2 PRISET
Hemtex
Öppet: 9.30-19.00. Lörd. 9.30-15.00
Vita Fläcken Kungälv. Tel. 0303-199 21

MIDDAGSGYMPA PÅ MÅNDAGAR
Ring och bok.
FÖRMIDDAGS RABATT 25%
på träning & solning
ULTRASOUND KROPPSCENTER
GYM-WORKOUT SOLARIUM BASTU
MASSAGE
Röllsbovägen 25 Tel. 938 21

God medlemsvärare för I 17: Gammal nazist belönas

Orust: Sven Lundeheall har varit aktiv nazist sedan 1939, bland annat som ställföreträdande partiledare i Nordiska rikspartiet.

När I 17:s kamratförening på Orust nyligen hade årsmöte belönades han med förtjänsttecknet i guld för sina insatser inom föreningen.

Ordförande i kamratföreningen, moderat kommunpolitikern Georg Skansebo:

— Han har faktiskt gjort sig förtjänt av märket.

Förutom som en politisk kuriositet är Lundeheall värd att uppmärksammas för att han uttryckt uppskattning över tidningen Storm. När dess andra nummer kom ut för ett år sedan, innehöll den ett trefaldigt gratis och ett "lycka till i frihetskampen" från Sven Lundeheall. Tidningen har anknytning till VAM, en organisation som rymmer rasistiska terrorister.

Kamratföreningens motiv till att belöna Lundeheall är att han är en flitig medlemsvärare. Dessutom har han hjälpt till vid föreningens arbetsdagar i regementsparken i Uddevalla.

I 17:s kamratförening har 13 lokalavdelningar med omkring 1 000 medlemmar. I sommar läggs regementet ned. Georg Skansebo tror dock att kamratföreningen, i vars huvudstyrelse han för övrigt har säte, lever vidare.

— Vi får klara oss utan regementets stöd och fortsätta vårt arbete med att hålla försvarsandan uppe, så länge det nu går, säger Skansebo. Traditionellt har uppgiften varit att stärka sambandet mellan regemente och hembygd. I de nya staderna blir föreningens syfte att "bidraga till vårdandet av regementets traditioner samt verka för fosterländsk anda och gott kamratskap mellan medlemmarna."

"Svensk landsledare"

Föreningens Orustavdelning är med 80 medlemmar den näst största lokalavdelningen. Skansebo har suttit i styrelsen sedan starten 1961 och berättar att avdelningen varit restriktiv med att dela ut förtjänsttecknet, fyra eller möjligen fem medlemmar har genom åren befunnits värdiga utmärkelser.

Av Georg Skansebos redogörelse är det inte helt lätt att förstå vad det är som gör Sven Lundeheall kvalificerad.

— Vi är väl inte så väldigt förtjusta i den där Lundeheall, säger Georg Skansebo. Men enligt våra statuter kunde vi inte undgå att ge honom tecknet.

— Han är försvarsvän, så vi kan inte focka honom.

Hur kan Lundeheall sköta medlemsvärningen om han är så impopulär?

— Inte offentligt, men lite grann. Huvudstyrelsen har avstyrkt, de har tyckt att det bara blir värre om vi rör i det.

Enligt Georg Skansebo uppträder Lundeheall "inte alltid så korrekt"; han vill att kamratföreningen skall anta uttalanden mot vissa politiker och "kommer med orealistiska önskemål".

— Det allra sämsta med honom är att han har hela bygden emot sig. Han är ju känd som nazist och håller på och velar med sin politik och sin tidning. Atmosfären kring honom är inte bra.

Hur kan Lundeheall sköta medlemsvärningen om han är så impopulär?

— Det frågar du med rätta. Det är så att Sven Lundeheall är förfärlig till att prata och övertala folk. Han trugar sig på dem och tar upp avgiften direkt. Han puttar på så intensivt, så de betalar för att bli av med honom, säger Georg Skansebo.

Under 50-talet tillhörde Sven Lundeheall fle-

Bild: KENT HALLGREN

Sven Lundeheall håller fast vid sina nationalsocialistiska ideal. Nu har han belönats med kamratföreningen på I 17:s förtjänsttecken i guld.

ra nazistiska organisationer. Ett tag var han ordförande i Nysvenska rörelsens Orust-Tjörn avdelning, han var "svensk landsledare" för Nordisk samling och han var "ställföreträdande partiledare" hos Assar Oredsson i Sveriges Nationalsocialistiska Kampförbund, senare Nordiska rikspartiet.

Lögner om judar

Så småningom bröt han med Oredsson och öppnade eget: Frisinnade Unions-Partiet. Det är med detta partis tidning Frihetsfacklan som han idag, med Skansebos ord, velar omkring på Orust.

Tidningen är ett åtta-, ibland fyrsidigt sten- eller tryckblad som innehåller lustiga hopklipp av rubriker från andra tidningar. Och mindre lustiga hyllningar till personer som Adolf Hitler, Rudolf Hess och Alfredo Stroessner.

Ulf Dittmer är kyrkoherde i Morlanda församling och sedan drygt tio år suppleant i styrelsen för I 17:s kamratförening.

— Det hänger ihop med min fältprestföretagning. När de hade svårt att få ihop folk till styrelsen ställde jag upp.

Prästgården ligger bara en dryg kilometer från Sven Lundehealls bostad.

— Jag försöker ibland få honom på andra tankar, säger Ulf Dittmer. Han ljugar så han tror sig själv om att förintelsen av judarna aldrig ägt rum.

— Nej, Lundeheall har inte tagit avstånd från sina gamla ståndpunkter. Men för mig har han tagit avstånd från bombdåd.

Är det inte pinsamt att belöna en man med så mörk historia?

— Jag vill inte uttala mig om det där. Naturligtvis är det frågan om en belöning för det arbete han utfört i föreningen.

Enligt kyrkoherden är det Sven Lundeheall som aktiviserat kamratföreningen.

— Under förra ordföranden var det inga sammanträden eller årsmöten. Lundeheall ringde och skällde, och fick liv i föreningen.

Sven Lundeheall bor på föräldragården, i ett drygt 200 år gammalt dubbelhus med stående träpanel och ljusblå knutar. I trädgården finns två minor, två husvagnar av 50-talsmodell och ett solur. Dessutom en s k mindödare och en sällharpun. Tvått hänger på tork i vinterfukten, kring ett staket hänger flöten. Dörkläppen är en örn i brons.

Lundeheall öppnar, bjuder oss stiga in i vardagsrummet där han dukat upp med kaffe, vetelängd, frallor med inlagd sill och knäckebröd med senap.

— Som jag ser det har regementets kamratförening en uppgift också efter nedläggningen, för att främja försvarsintresset och dryfta gammalt och fornt.

Lundeheall, som är född 1925, exerceerade på I 17 1946-47, på Pv-kompaniet.

— Då var det ordning och reda, och ordentliga övningsföreläsningar. Själv hade jag turen att få vara med på den sista åtta milersmarschen som genomfördes.

Hårdare tag behövs inom dagens armé, tycker Lundeheall:

— Nattpensionerna borde absolut dras och utbildningen göras längre. Jag hade sammanlagt fem beviljningspermissioner, det gick ingen nöd på mig!

Försvarsintresset kommer hemifrån; som ett arv från anfadern Egonsson-Stolts, löjtnant på 1700-talet. Från hemmet kommer också en kristen tro:

— Luther och Schartau håller jag högt.

Det politiska intresset hänger ihop med försvarsintresset, förklarar Sven Lundeheall, och hävdar samtidigt att han aldrig blandat ihop sin politik med engagemanget i kamratföreningen.

— Försvaret och kyrkan skall vara opolitiska.

Sven Lundeheall har varit organiserad nazist sedan han som fjortonåring gick med i Nordiska ungdom, som var ungdomsparti till den svenske führern Sven-Olov Lindholms Svensk socialistisk samling.

Dåd "provokationer"

— På ett sätt är jag nationalsocialist, som Rudolf Kjellén, (1864-1922, konservativ riksdagsman som propagerade för svenskt inträde i första världskriget). Men jag är ingen rasist. Inledningsvis talar Lundeheall om de "stackars invandrarna" men efter ett tag hoppar "svartskalle" tämligen obehindrat ur honom.

Hur ser du på organisationen VAM?

— Den är ett frågetecken för mig. Jag känner inte Klas Lund (dömd bankrånare) och dom andra som dykt upp på senare år.

Också den VAM närliggande tidningen Storm är ett frågetecken, säger Lundeheall inledningsvis. På frågan om hyllningen till tidningens premiärnummer säger han:

— Jag trodde det var en äkta, vanlig nationalsocialistisk förening som gav ut den. Jag tar avstånd från allt våld, det är helt utanför frisinnade unionspartiet. Jag tycker bombdåden är ruskiga. Det finns livsrum för alla, man behöver inte mörda folk.

Apropå den senaste tidens nedskjutningar av invandrare tror Lundeheall att de kan vara "provokationer"; ett ord han då och då använder när oddsen förefaller dåliga för hans sak.

När Lundeheall 1939 blev organiserad nazist, inträdde han i en "rörelse" i expansion. Hitlers monstruösa system var i arbete sedan sex år.

Var det inte ganska hopplöst att kalla sig

nationalsocialist efter andra världskriget, när denna ideologi för folk i allmänhet var liktydig med mord på miljoner judar?

— Forskare får avgöra vad som är sanning. Det kan ha hänt, jag kan inte frita dem. Har det förekommit, så uttalar jag min avsky.

Historieförfalskning

Det Lundeheall säger, är att det inte är bevisat att Hitlers massmord ägt rum.

När vi lite senare frågar efter eventuell rekvisita till fotografering, säger Lundeheall att han samlat ihop en del material som han lånat ut till olika personer som skriver "revis historia".

— Med detta avses den historieförfalskning som vetenskapligt försöker visa att utrotningarna aldrig ägt rum.

Hemmets väggar pryds av foton på gamla släktingar och oljemålningar med naturmotiv. Sven Lundeheall plockar ned en av dem:

— Den här Elsa Schiller målat. Hon bodde i Nösund när hon gick bort för några år. Tre var hon gift med Lippestad, som var s minister i Quislings regering.

I Sven Lundehealls gästbok finns ytterligare ett namn med anknytning till den norske landsförrädaren: Kai Normann.

— Det var hans hustru Katarina som var vänninna med fru. Quisling, rättar Lundeheall. Hon lever fortfarande i Norge.

Normann var ledare i organisationen Nordisk samling, för vilken Lundeheall blev "landsledare" 1957.

I Lundehealls gästbok finns åtskilliga hakors. På ett ställe står Tack för gästfriheten, åtföljt av: För Sverige och svenskarna. För den nordisk-skandinaviska rasen. Mot judisk-israelisk-semitiska mordare.

Jag frågar Lundeheall om inte hans politiska engagemang lett till att han blivit ensam, socialt isolerad.

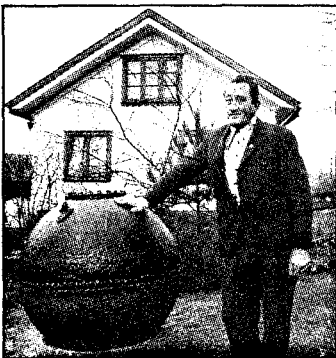
— Detta förnekar han:

— Jag har alltid kunnat ta folk och har aldrig provocerat.

I stället för att hämta familjealbumen, går Lundeheall och hämtar ett antal pärmar; de innehåller hans politiska korrespondens och tidningarna han givit ut genom åren.

Här finns ett brev från Sven-Olov Lindholm, skickat 1950. Lindholm har sorg efter ett dödsfall i familjen, och det politiska innehållet i brevet är mycket uppgivet. Lindholm berättar att han utsatts för förtal att hans fru skulle varit judinna; en uppgift han självklart nödgats dementera i sin tidning Den svenske, "ty flertalet av våra läsare är inte så dåligt intelligenta".

PER SYDVIK

Minorna minner om krigets fasor.